Odkaz:

Rozsudek Soudu prvního stupně (prvního rozšířeného senátu) ze dne 18. září 1996, Postbank NV proti Komisi Evropských společenství, věc T-353/94, Recueil 1996, s. II-921[1]

Klíčová slova:

Hospodářská soutěž – Správní řízení – Oznámení námitek a protokol ze slyšení – Rozhodnutí, jímž Komise povolila předložení těchto dokumentů třetími stranami správního řízení v rámci vnitrostátních soudních řízení – Akt, proti němuž lze podat opravný prostředek – Profesní tajemství – Obchodní tajemství

Předmět:

Zrušení rozhodnutí Komise obsaženého v dopisech ze dnů 23. září 1994 a 3. – 4. října 1994, kterým se povoluje, aby třetí podniky předkládaly v rámci vnitrostátních soudních řízení oznámení námitek a protokol ze slyšení, jež jim Komise předala během správního řízení

Skutkové okolnosti a právní otázky:

Skutkový stav a řízení

Řízení před Komisí

1 Postbank NV (dále jen „Postbank“), společnost usazená v Nizozemsku, je smluvní stranou „Gemeenschappelijke Stortings– en Acceptgiro Procedure“ (úmluvy o společném postupu při zpracování vkladů a převodů, dále jen „dohoda GSA“). Tato dohoda, kterou uzavřelo několik nizozemských bank, zavádí společný postup při zpracování složenek a příkazů k úhradě prostřednictvím strojově čitelných předtištěných formulářů.

2 Dne 10. července 1991 tuto dohodu oznámilo Nederlandse Vereniging van Banken (nizozemské sdružení bank, dále jen „NVB“) Komisi na základě článku 4 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články 85 a 86 Smlouvy (Úř. věst. č. 13, 1962, s. 204, dále jen „nařízení č. 17“). Během správního řízení byla dohoda změněna, zejména její systém poplatků.

3 Po oznámení bylo Komisi předloženo několik stížností uživatelů dotčeného formuláře pro převod. Tyto stížnosti směřovaly proti některým bankám, včetně žalobkyně.

4 Komise v souladu s článkem 11 nařízení č. 17 zaslala NVB a jiným nizozemským bankám žádost o informace. Konkrétně v období od roku 1991 do roku 1992 si od žalobkyně třikrát vyžádala informace a dokumentaci a obdržela je.

5 Dne 14. června 1993 zaslala sdružení NVB oznámení námitek týkající se dohody GSA a stanovila slyšení dotyčných stran na den 28. října 1993.

[1] Jednací jazyk: nizozemština

ISAP ISAP ISAP ISAP

6 NVB odpovědělo na oznámení námitek dopisem ze dne 17. září 1993.

7 Slyšení dotyčných účastníků řízení před Komisí proběhlo dne 28. října 1993.

Řízení před vnitrostátními soudy a žádost o předložení dokumentů ze správního řízení probíhajícího před Komisí těmto soudům

8 V roce 1992 podaly NUON Veluwse Nutsbedrijven NV (dále jen „NUON“) a Maatschappij Elektriciteit en Gas Limburg NV (dále jen „Mega Limburg“), podniky veřejných služeb používající formulář pro převod stanovený v dohodě GSA, k Arrondissementsrechtbank te Amsterdam dvě žaloby proti Postbank a proti ABN Amro Bank NV (dále jen „ABN“), v nichž napadly legalitu nového systému poplatků za tyto formuláře.

9 Arrondissementsrechtbank tyto žaloby zamítla rozsudky ze dnů 20. ledna a 7. dubna 1993. NUON a Mega Limburg podaly proti těmto rozhodnutím odvolání ke Gerechtshof te Amsterdam.

10 Souběžně s tím Komise povolila těmto dvěma podnikům účast na slyšení dne 28. října 1993, přestože formálně nejsou stěžovateli ve správním řízení probíhajícím před Komisí. Aby se mohly na toto slyšení připravit, zaslala jim dopisem ze dne 4. října 1993 plné znění oznámení námitek ze dne 14. června 1993, ovšem bez příloh. V dopise upřesnila, že informace obsažené v uvedeném oznámení lze použít pouze k přípravě na slyšení. Zdůraznila, že „žádné jiné použití těchto informací, například v soudních řízeních, není povoleno“ a že je „zakázáno umožnit třetím osobám, aby se s nimi jakýmkoli způsobem seznámily“.

11 Dopisem ze dne 27. října 1993 a při slyšení dne 28. října 1993 NVB protestovalo proti tomu, že Komise seznámila třetí osoby s plným zněním oznámení námitek, aniž by sdružení bank předem poskytla možnost se k této iniciativě vyjádřit. V dopise ze dne 27. října 1993 poukazovalo zejména na to, že je Komise „měla uvědomit o svém úmyslu zaslat plné znění oznámení námitek a měla [mu] poskytnout možnost bránit [se] proti tomuto odeslání nebo vyznačit části oznámení námitek, které je třeba považovat za obchodní tajemství“. V tomto ohledu při slyšení před Komisí zdůraznilo, že Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž Komise (dále jen „GŘ IV“) teprve dne 8. října 1993 informovalo NVB o žádosti podané společnostmi NUON a Mega Limburg dne 6. září 1993. V důsledku toho „NVB nemohlo na tento dopis reagovat při podání své odpovědi na oznámení námitek dne 17. září 1993“.

12 Dopisem ze dne 30. srpna 1994 požádaly NUON a Mega Limburg Komisi, aby „jim povolila“ předložit Gerechtshof te Amsterdam znění oznámení námitek, které jim předala, i protokol ze slyšení ze dne 28. října 1993. Na podporu své žádosti zpochybnily jakoukoli pravomoc Komise zakázat jim předložení těchto písemností v rámci vnitrostátního soudního řízení. Měly za to, že je „nešťastné a nežádoucí, aby se soudci Gerechtshof, kteří [mají] [...] rozhodnout o slučitelnosti [těchto dohod] s právem hospodářské soutěže Společenství, [neseznámili] s oznámením námitek a protokolem ze slyšení, když všichni účastníci řízení tyto písemnosti znají“. Podle nich tyto dokumenty poskytovaly „nejvěrnější a nejnezávislejší pohled na průběh řízení [probíhajícího před] Komisí“ a mohly „Gerechtshof poskytnout možnost najít způsob, jak lze požádat Komisi o přesnější informace“. Krom toho měly za to, že rozhodnutí Komise povolující toto sdělení nemohlo „poškodit práva nizozemských

ISAP ISAP ISAP ISAP

bank na obhajobu vzhledem k tomu, že stále [měly] možnost i v rámci vnitrostátního řízení předat žalobní odpověď, kterou vypracovaly v reakci na oznámení námitek“.

13 GŘ IV oznámilo společnostem NUON a Mega Limburg faxem ze dne 23. září 1994, že dřívější omezení obsažené v dopise ze dne 4. října 1993 a týkající se „použití znění oznámení námitek, které [jim bylo] předáno, v rámci vnitrostátních soudních řízení se ukázalo jako neopodstatněné, a proto neplatné“. Kopie tohoto dopisu byla zaslána běžnou poštou společnosti Postbank, která uvedla, že ji obdržela dne 27. září 1994.

14 Dne 23. září 1994 NUON a Mega Limburg předaly Gerechtshof te Amsterdam kopii oznámení námitek (bez zápisu ze slyšení) a informovaly o tom žalobkyni.

15 Dopisem ze dne 30. září 1994 požádala Postbank Komisi, aby zrušila své rozhodnutí obsažené v dopise ze dne 23. září 1994. Zejména zdůraznila, že toto rozhodnutí je „v rozporu s právem Společenství, zejména s článkem 214 Smlouvy o ES a s nařízením č. 17“. Podle žalobkyně se totiž oznámení námitek přímo, či nepřímo opíralo o informace, které Komise shromáždila během správního řízení a které NVB i Postbank „výslovně označily za obchodní tajemství“. Opíralo se tedy o informace, které, jak na to poukazuje žalobkyně, smějí být předány třetím osobám pouze v případě, že se to ukáže nutným pro průběh řízení zahájeného Komisí (článek 20 nařízení č. 17) a že dotčení účastníci řízení byli o tomto rozhodnutí informováni a bylo jim umožněno se proti němu bránit nebo dohlédnout na to, aby nebylo vyzrazeno žádné obchodní tajemství.

16 GŘ IV dopisem ze dnů 3. – 4. října 1994 odpovědělo, že nevidí žádný důvod, proč by mělo odvolat stanovisko zaujaté v dopise ze dne 23. září 1994. GŘ IV upřesnilo, že tímto dopisem chtělo vyjádřit pouze to, že účastníkům řízení, kteří již určité dokumenty, konkrétně oznámení námitek (bez příloh) a zápis ze slyšení, vlastní, nelze „bránit v předložení těchto dokumentů vnitrostátnímu soudu“, neboť nejsou povinni „žádat za tímto účelem o povolení“.

Zahájení řízení před Soudem prvního stupně

17 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 22. října 1994 podala žalobkyně projednávanou žalobu, kterou se domáhá, aby bylo zrušeno rozhodnutí Komise obsažené v dopise ze dne 23. září 1994 (dále jen „rozhodnutí“) a potvrzující rozhodnutí ze dnů 3. – 4. října 1994.

18 Samostatným podáním došlým kanceláři Soudu rovněž dne 22. října 1994 podala na základě článků 185 a 186 Smlouvy žádost o odklad vykonatelnosti napadeného aktu a návrh na vydání soudního příkazu určeného Komisi, aby trvala na zákazu spojeném s předáním oznámení námitek společnostem NUON a Mega Limburg použít tento dokument v rámci vnitrostátních soudních řízení, a aby v důsledku toho uvedeným společnostem nařídila vyžádat si navrácení dotčených dokumentů od vnitrostátních soudů nebo od třetích osob, jež obdržely jejich kopii.

19 Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních usnesením ze dne 1. prosince 1994, Postbank v. Komise (věc T-353/94 R, Recueil 1994, s. II-1141), tomuto návrhu částečně vyhověl. Jednak nařídil odklad vykonatelnosti rozhodnutí, a

ISAP ISAP ISAP ISAP

jednak Komisi přikázal, aby „bezodkladně zaslala kopii usnesení“ osobám, kterým byl určen dopis ze dne 23. září 1994.

20 Komise zaslala kopii tohoto usnesení společnostem NUON a Mega Limburg dne 2. prosince 1994.

Průběh vnitrostátních řízení

21 Žalobkyně informovala Komisi faxem ze dne 5. prosince 1994, že NUON a Mega Limburg hodlají sporné dokumenty předložit Gerechtshof te Amsterdam při ústní části řízení. Ve snaze zabránit jim v tom jim tedy žalovaná téhož dne zaslala faxem kopii usnesení předsedy Soudu, aby je upozornila na odklad vykonatelnosti rozhodnutí obsaženého v dopise ze dne 23. září 1994.

22 Nicméně během ústní části řízení NUON a Mega Limburg předložily oznámení námitek bez ohledu na námitky společností Postbank a ABN.

23 Rozsudky ze dne 16. února 1995 Gerechtshof zamítl odvolání společnosti NUON (věc NUON proti Postbank) a společnosti Mega Limburg (věc Mega Limburg proti ABN). Rozhodl pro účely rozsudku nepřihlédnout k oznámení námitek.

Průběh řízení před Soudem prvního stupně

24 Mezitím v projednávané věci řádně probíhala písemná část řízení. Soud poté rozhodl o zahájení ústní části řízení bez předběžného dokazování.

25 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na ústní otázky Soudu byly vyslechnuty při jednání dne 14. prosince 1995.

Návrhová žádání účastníků řízení

26 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

– zrušil rozhodnutí Komise obsažené v dopisech ze dnů 23. září 1994 a 3. – 4. října 1994;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

27 Žalovaná navrhuje, aby Soud:

– prohlásil žalobu za nepřípustnou;

– podpůrně zamítl žalobu jako neopodstatněnou;

– v každém případě uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Přípustnost

28 Komise zpochybňuje přípustnost projednávané žaloby, přičemž uplatňuje čtyři důvody. První důvod vychází z opožděného podání žaloby, druhý z neexistence aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení žalobkyně, třetí z neexistence právního zájmu žalobkyně na podání žaloby a čtvrtý z neexistence předmětu sporu.

ISAP ISAP ISAP ISAP

První a druhý důvod nepřípustnosti, vycházející z opožděného podání žaloby a z neexistence aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení žalobkyně

Stručný popis argumentů účastníků řízení

29 Při prokazování opožděného podání žaloby a neexistence aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení žalobkyně vychází Komise z předpokladu, že napadené akty jsou rozhodnutími, která vykládají jednak rozhodnutí, jímž Komise povolila společnostem NUON a Mega Limburg účast na slyšení konaném dne 28. října 1993, jednak rozhodnutí ze dne 4. října 1993, jímž jim zaslala kopii oznámení námitek, přičemž se implicitně domnívala, že toto oznámení bez příloh neobsahuje obchodní tajemství. Uvádí, že pokud by v souladu s tvrzením žalobkyně tyto dokumenty skutečně obsahovaly obchodní tajemství, poškodilo by zájmy žalobkyně to, že se s nimi mohly seznámit třetí podniky, a nikoli jejich pozdější předložení vnitrostátnímu soudu. I kdyby bylo nutno připustit, že předložením oznámení námitek vnitrostátnímu soudu mohlo být právní postavení žalobkyně dotčeno, toto předložení by podle Komise nebylo důsledkem dopisu ze dne 23. září 1994, jelikož advokát společností NUON a Mega Limburg je mohl stejně dobře použít, aniž by se předem ujistil, že útvary Komise sdílejí jeho výklad stávajícího skutkového a právního stavu. Komise totiž nemá pravomoc zakázat nebo povolit takové použití.

30 Podle Komise z toho vyplývá zaprvé to, že jelikož napadené akty jsou pouze výkladovými rozhodnutími, která nemohou pozměnit dřívější rozhodnutí, je žaloba nepřípustná, protože byla podána proti aktům, které jen potvrzují dvě dřívější rozhodnutí, jež nebyla ve lhůtě zpochybněna (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1988, Irish Cement v. Komise, spojené věci 166/86 a 220/86, Recueil 1988, s. 6473, a usnesení Soudního dvora ze dne 21. listopadu 1990, Infortec v. Komise, věc C-12/90, Recueil 1990, s. I-4265, bod 10). Zadruhé toto rozhodnutí nemůže být předmětem žaloby na neplatnost ve smyslu článku 173 Smlouvy, jelikož jím nejsou nijak dotčeny zájmy žalobkyně (rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 18. prosince 1992, Cimenteries CBR a další v. Komise, spojené věci T-10/92, T-11/92, T-12/92 a T-15/92, Recueil 1992, s. II-2667, bod 28).

31 Žalobkyně zpochybňuje celý sled úvah Komise. Napadené rozhodnutí vyvolalo právní účinky, jimiž byly z několika důvodů přímo dotčeny její zájmy. Zaprvé rozhodnutí vedlo k vyzrazení jejího obchodního tajemství vzhledem k tomu, že oznámení námitek, jehož předložení nizozemským soudům Komise povolila, převzalo informace, které Postbank při předání Komisi výslovně označila za obchodní tajemství. Zadruhé podle rozsudku Soudního dvora ze dne 24. června 1986, Akzo Chemie v. Komise (věc 53/85, Recueil 1986, s. 1965), má akt právní účinky a musí být považován za rozhodnutí ve smyslu článku 173 Smlouvy, jestliže upírá ochranu stanovenou právem Společenství. Napadené rozhodnutí tedy může být předmětem žaloby vzhledem k tomu, že povolilo společnostem NUON a Mega Limburg použít oznámení námitek a protokol ze slyšení ve vnitrostátním soudním řízení, čímž porušilo ochranu, jíž se žalobkyně může dovolávat na základě článku 214 Smlouvy a článku 20 nařízení č. 17. Skutečnost, že Komise tímto rozhodnutím zrušila zákaz, který vydala v dopise ze dne 4. října 1993, jelikož jej považovala za právně neopodstatněný, neznamená, že uvedené rozhodnutí nemá právní účinky. Zatřetí dotčené rozhodnutí nelze považovat za čistě výkladové. Vyhovělo totiž žádosti, kterou Komisi zaslaly společnosti NUON a Mega Limburg

ISAP ISAP ISAP

dopisem ze dne 30. srpna 1994 a jejímž výslovným cílem bylo získat povolení k použití oznámení námitek ze dne 14. června 1993 a protokolu ze slyšení ze dne 28. října 1993 v rámci vnitrostátních řízení.

32 Krom toho Postbank zdůrazňuje, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, není předmětem této žaloby rozhodnutí o předání oznámení námitek a protokolu ze slyšení společnostem NUON a Mega Limburg, nýbrž spíše rozhodnutí povolit třetím podnikům předložení těchto dokumentů v rámci vnitrostátních soudních řízení. Postbank v této souvislosti poukazuje na to, že v okamžiku, kdy se dozvěděla, že Komise předala plné znění tohoto oznámení námitek oběma výše zmíněným podnikům, tedy dvacet dní po tom, co je obdržely, se zároveň dozvěděla i to, že Komise při tomto předání těmto podnikům výslovně zakázala použít informace obsažené v této písemnosti k jiným účelům než k přípravě na slyšení a přímo, či nepřímo je vyzradit třetím osobám. Žalobkyně se proto rozhodla nepodávat proti tomuto aktu žalobu, neboť měla za to, že případná soudní žaloba „by jí nic nepřinesla“.

Závěry Soudu

33 Při rozhodování o opodstatněnosti těchto prvních dvou důvodů nepřípustnosti je třeba úvodem připomenout, že akty, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost ve smyslu článku 173 Smlouvy, mohou být pouze opatření s právně závaznými účinky. Žaloba podaná fyzickou nebo právnickou osobou je přípustná pouze v případě, že napadeným aktem mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že tento akt podstatným způsobem mění jeho právní postavení (viz zejména výše uvedený rozsudek Cimenteries CBR a další v. Komise, bod 28).

34 Podle žalované je projednávaná žaloba nepřípustná v zásadě ze dvou důvodů. Zaprvé napadené rozhodnutí je jen výkladovým rozhodnutím bez právně závazných účinků. Zadruhé jím není nijak dotčeno právní postavení žalobkyně vzhledem k tomu, že neporušuje ochranu obchodního tajemství ani důvěrných informací údajně obsažených v oznámení námitek.

35 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalovaná, je obsahem dopisu ze dne 23. září 1994 rozhodnutí a dopis se přímo dotýká zájmů Postbank. Částečně totiž zrušil rozhodnutí Komise obsažené v dopise ze dne 4. října 1993, neboť zrušil v něm uvedený zákaz použít oznámení námitek v rámci vnitrostátních soudních řízení. Dále tím, že vyhověl žádosti společností NUON a Mega Limburg o „povolení“ předat oznámení námitek a protokol ze slyšení Gerechtshof te Amsterdam, obsahuje stanovisko Komise, že neexistují žádné překážky bránící předložení těchto dokumentů vnitrostátnímu soudu.

36 Mimoto, pokud jde o tvrzení Komise, že nebyly nijak dotčeny zájmy žalobkyně, zejména její obchodní tajemství, tato tvrzení se vztahují k věci samé, nikoli k přípustnosti projednávané žaloby. Týkají se totiž existence a dosahu povinnosti Komise dodržovat profesní tajemství, pokud jde o informace předané žalobkyní a jinými bankami, které jsou smluvními stranami dohody GSA, a obsažené zejména v oznámení námitek. Zahrnují tedy analýzu slučitelnosti rozhodnutí „povolit“ společnostem NUON a Mega Limburg, aby vnitrostátním orgánům předložily dokumenty obsahující informace, které žalobkyně označila za důvěrné,

ISAP ISAP ISAP

s článkem 214 Smlouvy a s článkem 20 nařízení č. 17. Právě přezkum této slučitelnosti představuje vlastní předmět projednávaného sporu.

37 Na základě výše uvedeného má Soud za to, že rozhodnutí vyvolalo právně závazné účinky, jimiž mohlo být dotčeno právní postavení žalobkyně, a proto může být předmětem žaloby na neplatnost podle článku 173 Smlouvy.

38 Projednávaná žaloba byla podána dne 22. října 1994, tedy necelý jeden měsíc po oznámení rozhodnutí žalobkyni, a byla tedy podána ve lhůtě stanovené Smlouvou.

39 Z toho vyplývá, že první a druhý důvod nepřípustnosti musí být zamítnuty.

Třetí důvod nepřípustnosti, vycházející z neexistence právního zájmu žalobkyně na podání žaloby

Stručný popis argumentů účastníků řízení

40 Komise podpůrně poukazuje na to, že žalobkyně nemá „žádný přípustný zájem“ na zrušení rozhodnutí, neboť rozhodnutí se týká předložení sporných dokumentů v průběhu dvou vnitrostátních řízení a Postbank je žalovanou pouze v jednom z těchto řízení. Projednávaná žaloba je tedy nepřípustná, neboť směřuje proti rozhodnutí, které Komise vydala v souvislosti se společností Mega Limburg, která žalovala pouze společnost ABN.

41 Žalobkyně tento důvod zpochybňuje. V důsledku rozhodnutí byly důvěrné informace a obchodní tajemství týkající se Postbank vyzrazeny stejně předložením oznámení námitek ve věci Mega Limburg proti ABN jako jeho předložením ve věci NUON proti Postbank nebo v jiných věcech. Skutečnost, že žalobkyně v jednom z těchto dvou vnitrostátních řízení není účastníkem, je tedy nerelevantní.

Závěry Soudu

42 Tento třetí důvod nepřípustnosti, vycházející z neexistence právního zájmu žalobkyně na podání žaloby, je zjevně neopodstatněný. Předložení oznámení námitek v rámci jednoho vnitrostátního řízení, jehož účastníkem Postbank není, vede k předání případně důvěrných informací stejně, jako k němu vede předložení téhož dokumentu ve vnitrostátním řízení, v němž žalobkyně účastníkem je. Skutečnost, že Postbank není účastníkem jednoho z obou výše zmíněných vnitrostátních řízení, je tedy zcela nerelevantní, pokud jde o právní zájem žalobkyně na podání žaloby.

43 Z toho vyplývá, že třetí důvod nepřípustnosti musí být zamítnut.

Čtvrtý důvod nepřípustnosti, vycházející z neexistence předmětu sporu

Stručný popis argumentů účastníků řízení

44 Žalovaná ve své duplice tvrdí, že projednávaná žaloba se stala v plném rozsahu bezpředmětnou, jelikož Gerechtshof te Amsterdam vydal dne 16. února 1995 ve výše zmíněných vnitrostátních řízeních Mega Limburg proti ABN a NUON proti Postbank dva konečné rozsudky. Vzhledem k tomu, že řízení, v jejichž rámci byly dotčené dokumenty předloženy, skončila, je nyní již žaloba na neplatnost podaná žalobkyní bezpředmětná.

ISAP ISAP ISAP ISAP

45 Žalobkyně v odpovědích na otázky položené Soudem poukázala na to, že má i nadále zájem na zrušení rozhodnutí, neboť oznámení námitek má u sebe několik podniků, které byly ve správním řízení stěžovateli nebo vedlejšími účastníky. Tyto podniky se stále mohou rozhodnout použít tento dokument na podporu svých tvrzení před nizozemským soudem. Dva z nich již proti Postbank zahájily řízení, které probíhá před Gerechtshof te Amsterdam. Uplatnily stejné argumenty jako společnosti NUON a Mega Limburg ve věcech, které byly právě skončeny, a zamýšlely předložit dotčené oznámení námitek. Zrušení napadeného rozhodnutí by tedy mělo ten účinek, že by zabránilo předání tohoto dokumentu vnitrostátním soudním orgánům a jakémukoli dalšímu vyzrazení v něm obsažených důvěrných informací.

46 Krom toho žalobkyně připomíná, že podle rozhodnutí Soudního dvora je právní zájem žalobce na napadení rozhodnutí dostatečně odůvodněn, jestliže se žalobce může obávat opětovného porušení práva (rozsudky Soudního dvora ze dne 6. března 1979, Simmenthal v. Komise, věc 92/78, Recueil 1979, s. 777, ze dne 26. dubna 1988, Apesco v. Komise, věc 207/86, Recueil 1988, s. 2151, a výše uvedený rozsudek Akzo Chemie v. Komise).

Závěry Soudu

47 V projednávaném případě byla vnitrostátní řízení, v nichž podniky NUON a Mega Limburg po napadeném rozhodnutí předložily oznámení námitek, ukončena rozsudky Gerechtshof te Amsterdam ze dne 16. února 1995. Tyto rozsudky jsou konečné, neboť žádný účastník řízení nepodal opravný prostředek k Hoge Raad der Nederlanden. Krom toho ze spisu vyplývá, že Gerechtshof pro účely rozsudku nepřihlížel k oznámení námitek. Procesní postavení Postbank tedy nebylo předáním dotčených dokumentů nijak ovlivněno. Žalobkyně již tedy nemůže odůvodnit skutečný nebo potenciální právní zájem v souvislosti s vnitrostátními řízeními, v nichž NUON a Mega Limburg tento dokument po rozhodnutí Komise předložily.

48 Soud má však za to, že v souladu s tím, jak to žalobkyně několikrát navrhla písemně i při ústní části řízení, musí být její právní zájem na zrušení rozhodnutí přezkoumán ve vztahu k obecné působnosti dotčeného aktu. V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že Komise v rozhodnutí ze dne 23. září 1994 výslovně zrušila zákaz uvedený v dopise ze dne 4. října 1993 předložit oznámení námitek vnitrostátním soudním orgánům, přičemž v každém případě ponechala v platnosti zákaz předat tentýž dokument třetím osobám. Toto zrušení se opírá o názor, že Komise není nikterak povinna zakazovat předání tohoto dokumentu a protokolu ze slyšení vnitrostátním soudním orgánům. Vyvolává tedy konkrétní účinky, které spočívají v odstranění jakýchkoli překážek bránících takovému předání. Napadené rozhodnutí je proto třeba vykládat v tom smyslu, že se netýká předání těchto písemností ze správního řízení v rámci jednoho konkrétního vnitrostátního řízení, nýbrž spíše jejich předložení jakémukoli vnitrostátnímu soudu.

49 Vzhledem k působnosti tohoto rozhodnutí a ke skutečnosti, že zejména oznámení námitek má u sebe několik podniků, proto není vyloučeno, že by je tyto podniky mohly použít v jiných vnitrostátních řízeních. Z tohoto hlediska je právní zájem žalobkyně na tom, aby projednávání žaloby pokračovalo, zachován. Spor proto není bezpředmětný.

50 Z výše uvedeného vyplývá, že čtvrtý důvod nepřípustnosti musí být zamítnut.

ISAP ISAP ISAP

Věc samá

51 Na podporu své žaloby uplatňuje žalobkyně pět žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z porušení článku 214 Smlouvy a článku 20 nařízení č. 17, druhý ze zneužití pravomoci, třetí z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, čtvrtý z porušení článku 190 Smlouvy a pátý z porušení článku 185 Smlouvy a čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17.

První žalobní důvod vycházející z porušení článku 214 Smlouvy a článku 20 nařízení č. 17

52 První žalobní důvod obsahuje dvě části. V rámci první části žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že dopisem ze dne 23. září 1994 povolila společnostem NUON a Mega Limburg, aby vnitrostátním soudům předložily plné znění oznámení námitek a protokol ze slyšení ze dne 28. října 1993, porušila čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17. V rámci druhé části žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že povolila předání dotčených dokumentů Gerechtshof te Amsterdam, porušila článek 214 Smlouvy a čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 vzhledem k tomu, že tyto dokumenty obsahují části, které žalobkyně i Komise považovaly za obchodní tajemství.

První část prvního žalobního důvodu, vycházející z porušení čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17

– Stručný popis argumentů účastníků řízení

53 V rámci této první části žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že dopisem ze dne 23. září 1994 povolila dvěma třetím podnikům předložit vnitrostátním soudům plné znění oznámení námitek a protokol ze slyšení ze dne 28. října 1993, porušila čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17, podle něhož informace získané během správního řízení „smějí být užívány pouze pro účely příslušné žádosti nebo šetření“.

54 Na podporu svého tvrzení žalobkyně úvodem zdůrazňuje, že oznámení námitek a protokol ze slyšení obsahují informace získané z oznámení dohody GSA nebo předané Komisi při odpovědi na žádosti o informace. Přitom podle judikatury Soudního dvora (rozsudek ze dne 16. července 1992, Asociación Española de Banca privada a další, věc C-67/91, Recueil 1992, s. I-4785, dále jen „rozsudek AEB“) se čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17 použije nejen na informace získané na základě článků 11, 12, 13 a 14 nařízení, nýbrž i na informace získané z oznámení. V projednávaném případě je tedy čl. 20 odst. 1 použitelný.

55 Dále poznamenává zaprvé to, že dotčené informace byly použity ve vnitrostátních řízeních, tj. mimo rámec řízení zahájeného před Komisí. Takové užití je tudíž v rozporu s výše uvedeným čl. 20 odst. 1 (výše uvedený rozsudek AEB, bod 38, a rozsudek Soudního dvora ze dne 19. května 1994, SEP v. Komise, věc C-36/92 P, Recueil 1994, s. I-1911, body 25 a násl.).

56 Zadruhé Postbank poukazuje na to, že i když zákaz uvedený v čl. 20 odst. 1 není přímo určen soudům členských států, musí jej přesto dodržovat. Použití informací získaných Komisí u soudů nebo soudy samotnými by totiž vedlo k porušení jejích práv na obhajobu a zásady ochrany legitimního očekávání, jíž se řídí spolupráce mezi Komisí a podniky (rozsudek AEB).

ISAP ISAP ISAP ISAP

57 Konečně žalobkyně tvrdí, že Komise v projednávaném případě několikrát porušila zásady, které v roce 1993 definovala v „oznámení o spolupráci mezi Komisí a vnitrostátními soudy při použití článků 85 a 86 Smlouvy o EHS“ (Úř. věst. C 39, s. 6, dále jen „oznámení o spolupráci mezi Komisí a vnitrostátními soudy“ nebo „oznámení“). Konkrétně nedodržela zásady neutrality a objektivity, jimiž se řídí soudní řízení, zejména tím, že porušila svou povinnost nevyhovět žádostem o informace, které nepocházejí přímo, či nepřímo od vnitrostátního soudu.

58 Komise všechny tyto argumenty zpochybňuje.

59 Úvodem poukazuje na to, že odkaz protistrany na čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17 je nesprávný, jelikož Postbank jí nevytýká, že získané informace užila neoprávněně, nýbrž spíše to, že je vyzradila. Přitom podle stanoviska generálního advokáta Lenze předcházejícího výše uvedenému rozsudku Akzo Chemie v. Komise takové vyzrazení spadá výhradně do působnosti čl. 20 odst. 2.

60 Krom toho nařízení č. 17 není v projednávaném případě použitelné vzhledem k tomu, že se týká pouze řízení podle článků 85 a 86 Smlouvy před Komisí a orgány členských států. Obsahuje pouze pravidla týkající se vztahů mezi Komisí a vnitrostátními orgány (rozsudek AEB). Netýká se tedy vnitrostátních soudů, které mohou v rámci sporu mezi jednotlivci použít články 85 a 86 na základě jejich přímého účinku (rozsudek Soudního dvora ze dne 30. ledna 1974, BRT, věc 127/73, Recueil 1974, s. 51). Navíc použití oznámení námitek vnitrostátním soudem je slučitelné s jeho úkolem chránit práva jednotlivců v právních vztazích, jež se řídí články 85 a 86 Smlouvy, i s obecnou zásadou spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Komisí. Stejně tak nijak neohrožuje ochranu práv podniků na obhajobu.

61 Pokud jde o žalobní důvod týkající se porušení oznámení o spolupráci mezi Komisí a vnitrostátními soudy, žalovaná odpovídá, že toto oznámení není v projednávaném případě použitelné. Týká se totiž spíše případu, kdy vnitrostátní soud žádá Komisi o informace. V projednávané věci třetí strana, která nebyla účastníkem správního řízení a měla u sebe písemnost z tohoto řízení, předložila tuto písemnost vnitrostátnímu soudu. Na takový případ se vztahují procesní pravidla členských států, a nikoli právo Společenství.

– Závěry Soudu

62 V rámci první části prvního žalobního důvodu žalobkyně uplatňuje údajné porušení čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17, který stanoví zákaz užívání informací získaných na základě článků 11, 12, 13 a 14 pro jiné účely než účely příslušné žádosti nebo šetření. Tento zákaz znamená, že Komise a vnitrostátní orgány, které jsou právoplatnými držiteli těchto informací, je nesmějí užívat k jinému účelu, než pro který byly získány (viz výše uvedené rozsudky AEB, bod 37, a SEP v. Komise, bod 28).

63 Pro zjištění, zda v případě, jakým je projednávaný případ, zahrnuje čl. 20 odst. 1 nařízení č. 17 povinnost Komise zakázat podnikům, jimž předala některé dokumenty ze správního řízení, aby je předkládaly ve vnitrostátním soudním řízení, je třeba vykládat tento článek ve světle zásady loajální spolupráce, jíž se podle článku 5 Smlouvy řídí vztahy mezi členskými státy a orgány Společenství. Projednávaná věc se totiž týká případu spolupráce mezi Komisí a vnitrostátními soudy v rozsahu,

ISAP ISAP ISAP

v němž budou tyto soudy díky předložení zmíněných dokumentů jedním z účastníků soudního řízení moci tyto dokumenty použít při posuzování existence případného porušení článků 85 a 86 Smlouvy.

64 Zásada loajální spolupráce, která vyplývá z výše uvedeného článku 5, ukládá orgánům Společenství, a zejména Komisi, která je pověřena dbát na uplatňování Smlouvy, aby nabízely aktivní pomoc všem vnitrostátním soudním orgánům, které stíhají porušování právní úpravy Společenství. Tato pomoc má různé podoby a může případně spočívat v předání dokumentů získaných orgány při plnění jejich úkolů vnitrostátním soudům (viz usnesení Soudního dvora ze dne 13. července 1990, Zwartveld a další, věc C-2/88 Imm., Recueil 1990, s. I-3365, body 16 až 22).

65 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, tato zásada v rámci řízení podle pravidel hospodářské soutěže Společenství především znamená, že vnitrostátní soud má právo informovat se u Komise o stavu případně zahájeného řízení a právo získat od ní hospodářské a právní údaje, které mu je s to poskytnout (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. února 1991, Delimitis, věc C-234/89, Recueil 1991, s. I-935, bod 53, a ze dne 12. prosince 1995, Dijkstra a další, spojené věci C-319/93, C-40/94 a C-224/94, Recueil 1995, s. I-4471, bod 36).

66 Přitom na rozdíl od toho, co uvádí žalobkyně, taková spolupráce mezi Komisí a vnitrostátními soudy je mimo působnost nařízení č. 17. Toto nařízení se týká pouze vztahů mezi Komisí a orgány členských států uvedenými v článku 88 Smlouvy, které vykonávají pravomoci paralelní s pravomocemi Komise. Podle ustálené judikatury totiž mezi vnitrostátní orgány, na něž toto nařízení odkazuje, rozhodně nepatří vnitrostátní soudy, které používají články 85 a 86 Smlouvy na základě jejich přímého účinku (viz v této souvislosti výše uvedený rozsudek Soudního dvora BRT, body 15 až 20, rozsudky Soudního dvora ze dne 10. července 1980, Marty, věc 37/79, Recueil 1980, s. 2481, bod 13, a ze dne 30. dubna 1986, Asjes a další, spojené věci 209/84, 210/84, 211/84, 212/84 a 213/84, Recueil 1986, s. 1425, body 55 a 56). Výše uvedený čl. 20 odst. 1 tedy nelze vykládat tak, že Komisi ukládá povinnost zakázat podnikům, aby předkládaly dokumenty ze správního řízení v rámci vnitrostátního soudního řízení.

67 V každém případě, kdyby toto ustanovení, které Komisi a orgánům členských států ukládá užívat informace získané během správního řízení pouze „pro účely příslušné žádosti nebo šetření“, bylo vykládáno v souladu s návrhem žalobkyně v tom smyslu, že zakazuje, aby vnitrostátní soud jakkoli použil získané informace, byl by takový výklad nejen neslučitelný se zásadou loajální spolupráce, nýbrž byl by i zásahem do práv jednotlivců odvozených z přímého účinku čl. 85 odst. 1 a článku 86 Smlouvy ve vztazích mezi jednotlivci, jež mají vnitrostátní soudy chránit (výše uvedený rozsudek BRT, bod 16).

68 Účelem uvedeného zákazu je bezpochyby zajistit ochranu podniků, které mají odůvodněný zájem na neprozrazování důvěrných informací, zejména obchodního tajemství, předaných Komisi během dotčeného správního řízení. Nicméně požadavek takové ochrany nemůže převážit nad právem podniků vlastnících tyto informace hájit se v rámci vnitrostátního soudního řízení.

69 Krom toho tento zákaz není nezbytný k ochraně důvěrných údajů a obchodního tajemství. Jsou-li totiž tyto dokumenty ze správního řízení předloženy ve

ISAP ISAP ISAP

vnitrostátním řízení, má se za to, že vnitrostátní soudy zaručí ochranu důvěrných informací, zejména obchodního tajemství, vzhledem k tomu, že pro zajištění plného účinku norem práva Společenství podle zásady spolupráce uvedené v článku 5 Smlouvy jsou tyto orgány povinny chránit práva, jež tato pravidla přiznávají jednotlivcům (viz zejména rozsudek ze dne 19. června 1990, Factortame, věc C-213/89, Recueil 1990, s. I-2433, body 18 až 21).

70 Takový závěr není v rozporu s rozsudkem AEB, na nějž se odvolává žalobkyně. Soudní dvůr totiž v tomto rozsudku vycházel z předpokladu, že nařízení č. 17 se týká zejména „podmínek, za nichž mohou vnitrostátní orgány jednat tak, aby nenarušovaly řízení prováděná Komisí, a aby naopak zajistily jejich účinnost při dodržování práv zúčastněných osob“ (bod 31). Toto obecné pravidlo dále použil a rozhodl (bod 37), že orgány členských států jsou jakožto „orgány, které jsou právoplatnými držiteli“ informací získaných Komisí během správního řízení, povinny dodržovat profesní tajemství, v souladu s článkem 20 nařízení č. 17. Soudní dvůr upřesnil (body 42 a 43), že tyto orgány nemohou tyto informace použít jako důkazní prostředky, nýbrž pouze jako skutečnosti odůvodňující zahájení vnitrostátního řízení. Přitom i když Soudní dvůr ve výroku tohoto rozsudku a v několika bodech jeho odůvodnění týkajících se povinnosti těchto vnitrostátních orgánů dodržovat profesní tajemství odkazuje na „členské státy“, nelze tento odkaz vykládat v tom smyslu, že Soudní dvůr chtěl vnitrostátním soudům uložit stejná omezení jako správním orgánům. Takto extenzivní výklad by totiž zacházel dál než znění rozsudku, který se týká, jak vyplývá z výše uvedeného, pouze vztahů mezi Komisí a těmi orgány členských států, které vykonávají funkce odpovídající funkcím vykonávaným Komisí v oblasti hospodářské soutěže.

71 Krom toho argument žalobkyně, že napadené rozhodnutí, které povoluje podnikům použít před vnitrostátními soudy informace získané během správního řízení, porušuje práva na obhajobu a zásadu ochrany legitimního očekávání, jíž se řídí spolupráce mezi Komisí a podniky (viz závěr bodu 56), také není opodstatněné.

72 Pokud jde o práva na obhajobu, jichž je Postbank v rámci vnitrostátních řízení nositelem, je namístě poukázat na to, že i když předložení dokumentů obsahujících výše uvedené informace jedním z účastníků tohoto řízení může oslabit postavení podniků, kterých se tyto informace týkají, je věcí vnitrostátního soudu, aby na základě vnitrostátních procesních pravidel zaručil ochranu práv těchto podniků na obhajobu. V tomto ohledu může například v případě, jakým je projednávaný případ, vnitrostátní soud zejména zohlednit prozatímní povahu stanoviska Komise vyjádřeného v oznámení námitek a možnost pozastavit vnitrostátní řízení do doby, než Komise přijme konečné stanovisko. Údajný škodlivý účinek předání některých dokumentů vnitrostátním soudům nemůže tedy nijak odůvodnit to, aby Komise prostě takové předkládání zakázala.

73 Podobně předložení dotčených dokumentů není zásahem do práv žalobkyně na obhajobu v rámci správního řízení. „Legitimní očekávání“, na něž odkazuje Postbank, se týká, zejména podle rozsudku AEB, na který se žalobkyně odvolává, jak práva podniků být informovány o cílech, které sleduje Komise, a vyslechnuty v rámci šetření v oblasti hospodářské soutěže, tak práva na to, aby „získané informace později nebyly použity mimo právní rámec [každé] žádosti [o informace]“ (výše uvedený rozsudek AEB, bod 36). Přitom Soud má za to, že předání dotčených dokumentů, a zejména oznámení námitek, vnitrostátním soudním orgánům

ISAP ISAP ISAP

nevyvolává v rámci správního řízení žádný účinek vzhledem k tomu, že toto předání nezbavuje dotyčné podniky práva být Komisí informovány a vyslechnuty ohledně všech skutkových a právních údajů uvedených v těchto dokumentech. Krom toho, jak vyplývá z výše uvedeného, jelikož nařízení č. 17 není v rámci spolupráce mezi Komisí a vnitrostátními soudy použitelné, omezení jím stanovené, pokud jde o použití informací získaných Komisí, nelze těmto soudům ukládat.

74 Konečně není opodstatněné, aby se žalobkyně dovolávala střetu mezi rozhodnutím a výše uvedeným oznámením o spolupráci mezi Komisí a vnitrostátními soudy s cílem z jiného úhlu pohledu prokázat údajné porušení výše uvedeného čl. 20 odst. 1.

75 V tomto oznámení, zejména v kapitole nazvané „spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Komisí“, Komise úvodem uznala, že má „povinnost na základě článku 5 Smlouvy [tak, jak je vykládán výše uvedeným usnesením Soudního dvora Zwartveld a další a výše uvedeným rozsudkem Soudního dvora Delimitis] loajálně spolupracovat se soudními orgány členských států, které mají dbát na provádění a dodržování práva Společenství ve vnitrostátním právním řádu“ (viz bod 33). Komise tím poskytla obecné informace o výkonu své povinnosti spolupráce a konkrétněji o informacích, které hodlá poskytovat vnitrostátním soudům. V bodě 42 tohoto oznámení, jehož se dovolává žalobkyně, žalovaná zejména uvedla, že při dodržení zásad neutrality a objektivity, jimiž jsou vedena vnitrostátní soudní řízení „vyhoví žádostem o informace pouze tehdy, budou-li přímo, či nepřímo pocházet od vnitrostátního soudu [...]“.

76 Ze samotného znění oznámení tedy vyplývá, že Komise si neuložila povinnost zakázat podnikům účastnícím se správního řízení, aby vnitrostátním soudům předkládaly dokumenty získané v tomto řízení, nýbrž pouze hodlala upřesnit, za jakých podmínek bude zacházet se žádostmi o informace případně podanými těmito soudy nebo jedním z účastníků vnitrostátního řízení.

77 Z výše uvedeného vyplývá, že první část prvního žalobního důvodu je neopodstatněná.

Druhá část prvního žalobního důvodu, vycházející z porušení článku 214 Smlouvy a čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17

– Stručný popis argumentů účastníků řízení

78 V rámci této druhé části žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že povolila předání oznámení námitek Gerechtshof te Amsterdam, porušila článek 214 Smlouvy a čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 vzhledem k tomu, že dotčený dokument obsahuje části, které žalobkyně i Komise považovaly za obchodní tajemství.

79 Podle žalobkyně se zákaz stanovený článkem 214 Smlouvy a čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 vztahuje na jakékoli vyzrazení mimo rámec řízení podle práva hospodářské soutěže zahájeného před Komisí, a v důsledku toho i na předávání informací, které spadají pod závazek profesního tajemství, vnitrostátním soudům (výše uvedený rozsudek Delimitis, bod 53, a oznámení o spolupráci mezi Komisí a vnitrostátními soudy). Z toho vyplývá, že žalovaná byla povinna spojit zaslání oznámení námitek a protokolu ze slyšení společnostem NUON a Mega Limburg s podmínkou (což bylo skutečně uvedeno v jejím dopise ze dne 4. října 1993), že tyto dokumenty nepoužijí

ISAP ISAP ISAP ISAP

v rámci vnitrostátních soudních řízení a že neumožní třetím osobám, aby se s nimi přímo, či nepřímo seznámily. V opačném případě měla v souladu s výše uvedeným rozsudkem Akzo Chemie v. Komise před tímto předáním konzultovat všechny banky, které uvedly, že poskytnuté informace obsahují obchodní tajemství.

80 Komise odpovídá, že článek 214 Smlouvy a čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 se týkají pouze informací, které svou povahou spadají pod závazek profesního tajemství. Jak tvrdí stanovisko generálního advokáta předcházející výše uvedenému rozsudku Akzo Chemie v. Komise, tyto informace musí mít určitý význam a nesmí být možné zpřístupnit je třetím osobám mimo podnik, aniž by to pro něj mělo nepříznivé následky.

81 V projednávaném případě nedošlo k žádnému vyzrazení informací, které by vedlo k takovým nepříznivým následkům. Komise v tomto ohledu poukazuje na to, že povinnost zachování profesního tajemství je v projednávaném případě zmírněna vzhledem k tomu, že se nejedná o předložení dokumentu v rámci vnitrostátního řízení, nýbrž spíše o předání některých informací třetím podnikům, jimž článek 19 nařízení č. 17 dává právo být vyslechnuty. Přitom v takovém případě podle judikatury Soudního dvora (výše uvedený rozsudek Akzo Chemie v. Komise, bod 27) „Komise může poskytnout informace, které spadají pod profesní tajemství, pokud je to nutné pro řádný průběh vyšetřování“. Proto se nejedná o porušení čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 ani článku 214 Smlouvy. Pozdější předložení oznámení námitek vnitrostátním soudům společnostmi NUON a Mega Limburg se týká vnitrostátního soudu, nikoli Komise, která neměla možnost tomuto předložení zabránit ani je povolit. Posouzení přípustnosti takového předložení tedy spadá pouze do působnosti vnitrostátního práva. Jelikož v projednávaném případě byl dokument předložen v průběhu soudního řízení mezi účastníky, z nichž všichni zmíněný dokument vlastnili, nedošlo v žádném případě k vyzrazení informací ve smyslu výše uvedeného čl. 20 odst. 2.

82 Krom toho Komise poukazuje na to, že jí žalobkyně vytýká nejen porušení profesního tajemství, jak je popsáno v uvedených ustanoveních, nýbrž i porušení obecné zásady ochrany obchodního tajemství. Žalovaná v této souvislosti tvrdí, že obchodní tajemství obsažená v oznámení námitek, pokud vůbec existují, pozbyla ochrany, jakmile byla zveřejněna předáním tohoto dokumentu společnostem NUON a Mega Limburg. Podpůrně tvrdí, že znění oznámení námitek předané společnostem NUON a Mega Limburg neobsahovalo žádné obchodní tajemství, jelikož nezahrnovalo přílohy tohoto oznámení.

83 Žalobkyně ve své replice v této souvislosti zaprvé uvádí, že se v projednávaném případě nemusí dovolávat porušení obecné zásady ochrany obchodního tajemství. Komise sama uznala, že oznámení námitek obsahuje důvěrné informace, na něž se vztahuje profesní tajemství žalobkyně. Zadruhé tvrdí, že předání oznámení námitek zúčastněným podnikům v roce 1993, které znamenalo omezené, nikoli obecné, vyzrazení informací v něm obsažených, nezbavilo tyto informace v konečném výsledku ochrany, která jim jako profesnímu tajemství náležela. Předání týchž informací vnitrostátním soudům v roce 1994 má proto znaky porušení profesního tajemství.

– Závěry Soudu

ISAP ISAP ISAP ISAP

84 V rámci této druhé části prvního žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že společnostem NUON a Mega Limburg nezakázala předložit Gerechtshof te Amsterdam oznámení námitek ze dne 14. června 1993 a protokol ze slyšení ze dne 28. října 1993, porušila článek 214 Smlouvy i čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17. Komise naopak tvrdí, že nijak neporušila profesní tajemství ani nevyzradila obchodní tajemství společnosti Postbank vzhledem jednak k tomu, že ustanovení, jichž se dovolává protistrana, nejsou v projednávaném případě použitelná, jednak k tomu, že dotčené dokumenty neobsahovaly žádné obchodní tajemství, jaké by mělo sebemenší obchodní význam.

85 Při rozhodování o této druhé části je třeba úvodem připomenout ustanovení, která jsou v projednávaném případě relevantní a týkají se profesního tajemství, přičemž je jimi Komise vázána v rámci řízení podle pravidel hospodářské soutěže Společenství. Článek 214 Smlouvy stanoví: „Členové orgánů Společenství, členové výborů, jakož i úředníci a jiní zaměstnanci Společenství jsou povinni, a to i po skončení svých funkcí, nevyzrazovat takové informace, které jsou profesním tajemstvím, zejména údaje o podnicích, o jejich obchodních stycích nebo o struktuře jejich nákladů.“ Krom toho čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 stanoví: „Aniž jsou dotčeny články 19 a 21 [které se týkají slyšení stran a třetích osob a zveřejnění rozhodnutí], nesmí Komise a příslušné orgány členských států, jejich úředníci a jiní zaměstnanci vyzradit informace získané na základě tohoto nařízení, které spadají pod závazek profesního tajemství.“

86 Informacemi, které spadají pod závazek profesního tajemství, mohou být důvěrné informace i obchodní tajemství. Výše uvedený článek 214 Smlouvy se totiž vztahuje na veškeré „informace, které jsou profesním tajemstvím“. Týká se zejména „údajů o podnicích, o jejich obchodních stycích nebo o struktuře jejich nákladů“. Výslovně tedy odkazuje na informace, které kvůli svému obsahu v zásadě spadají do kategorie obchodního tajemství, jak ji vyjadřuje judikatura Soudního dvora (výše uvedený rozsudek Akzo Chemie v. Komise).

87 Obchodním tajemstvím jsou informace, u nichž nejen vyzrazení veřejnosti, ale i pouhé předání jinému právnímu subjektu, než který informaci poskytl, může vážně poškodit zájmy tohoto právního subjektu. Podle ustálené judikatury musí být na základě obecné zásady, z níž vycházejí procesní pravidla práva hospodářské soutěže, zajištěna „zcela zvláštní ochrana“ obchodnímu tajemství, na něž výslovně odkazuje čl. 19 odst. 3 a čl. 21 odst. 2 nařízení č. 17 (viz zejména výše uvedený rozsudek Akzo Chemie v. Komise, body 28 a 29). Také v případě, kdy má Komise v konkrétních případech určit, zda dokumenty, o jejichž předání třetím osobám se jedná, obsahují obchodní tajemství, musí toto předání podléhat patřičnému postupu za účelem zajištění ochrany oprávněného zájmu dotyčných podniků na tom, aby nedošlo k vyzrazení jejich obchodních tajemství.

88 V projednávaném případě se žalobkyně a ostatní dotyčné banky několikrát odvolávaly na to, že oznámení námitek obsahuje důvěrné informace a obchodní tajemství. Zejména v dopise Komisi ze dne 27. října 1993 a při slyšení dne 28. října 1993 protestovalo NVB proti zaslání oznámení námitek společnostem NUON a Mega Limburg, zejména s poukazem na to, že toto oznámení obsahuje obchodní tajemství, a že tedy plné znění takového dokumentu nemůže být předáno třetím podnikům. Krom toho poté, co Komise dopisem ze dne 23. září 1994 výslovně odstranila veškeré překážky předložení tohoto dokumentu společnostmi NUON a

ISAP ISAP ISAP ISAP

Mega Limburg soudu, požádala Postbank Komisi, aby své rozhodnutí zrušila, a připomněla, že se oznámení námitek opírá o informace, které NVB i ona sama „výslovně označily za obchodní tajemství“. Komise se naproti tomu domnívá, že znění oznámení námitek, které předala společnostem NUON a Mega Limburg, žádné obchodní tajemství neobsahuje, neboť z něho byly vyňaty přílohy. I přes nesouhlas žalobkyně a NVB předala Komise mimoto tento dokument společnostem NUON a Mega Limburg. Poté neinformovala dotyčné banky o tom, že ji oba výše zmíněné podniky požádaly, aby mohly tento dokument předložit ve vnitrostátním řízení a konečně je o své kladné odpovědi na tuto žádost informovala teprve poté, co napadené rozhodnutí sdělila společnostem NUON a Mega Limburg.

89 Při posuzování toho, zda v tomto kontextu chování Komise znamená porušení profesního tajemství, jak tvrdí Postbank, je třeba poukázat na to, že článek 214 Smlouvy ani čl. 20 odst. 2 nařízení č. 17 neukládají Komisi povinnost zakázat třetím podnikům, aby v rámci vnitrostátního soudního řízení předkládaly dokumenty získané během řízení před Komisí, které obsahují důvěrné informace a obchodní tajemství. Tato ustanovení sice brání podnikům předávat tyto dokumenty třetím osobám, nijak však nezakazují jejich předání vnitrostátním soudům. Jednak totiž čl. 20 odst. 2 není v projednávaném případě použitelný, jelikož, jak již bylo zdůrazněno, veškerá přímá i nepřímá spolupráce mezi Komisí a vnitrostátními soudními orgány je mimo působnost tohoto nařízení. Dále pak článek 214 Smlouvy, který všem úředníkům a členům orgánů zakazuje vyzrazovat třetím osobám důvěrné informace a obchodní tajemství, nelze vykládat v tom smyslu, že by Komise na základě své povinnosti dodržovat profesní tajemství musela podnikům zakázat předkládání dokumentů získaných během správního řízení vnitrostátním soudům. Takový výklad by mohl ohrozit spolupráci mezi vnitrostátními soudními orgány a orgány Společenství, jak ji stanoví článek 5 Smlouvy, a především dotknout se práv hospodářských subjektů na účinnou soudní ochranu. Konkrétně v případě, jakým je projednávaný případ, by některé podniky zbavil práva na ochranu práv, jež jim jsou přiznána na základě přímého účinku článků 85 a 86 Smlouvy, vnitrostátními soudy.

90 Komise však tím, že nabízí spolupráci vnitrostátním soudům, nemůže v žádném případě oslabit záruky, jež jednotlivcům přiznávají ustanovení práva Společenství o profesním tajemství (viz výše uvedený rozsudek Delimitis, bod 53). Dodržování těchto záruk znamená, že Komise, když jí nějaký podnik podá žádost o možnost předložit těmto soudům dokumenty obsahující důvěrné informace a obchodní tajemství, musí přijmout veškerá nezbytná opatření, aby předáním těchto dokumentů vnitrostátnímu soudu a v jeho průběhu nebyla nijak ohrožena práva dotyčných podniků na ochranu těchto informací. Tato opatření mohou zejména spočívat v tom, že soudu označí dokumenty nebo části dokumentů, které obsahují důvěrné informace nebo obchodní tajemství. Jak již bylo připomenuto, je pak věcí vnitrostátního soudu, aby zajistil ochranu důvěrnosti nebo obchodního tajemství.

91 Zvláště v takovém případě, jakým je projednávaný případ, kdy se dotyčné podniky během správního řízení dovolávaly přítomnosti obchodního tajemství, musí Komise v souladu s obecným pravidlem vyjádřeným ve výše uvedeném rozsudku Akzo Chemie v. Komise umožnit těmto podnikům, aby uplatnily svůj názor. Musí jim zejména poskytnout možnost, aby označily ty části dokumentů, jejichž předání vnitrostátnímu soudu bez příslušných opatření by je mohlo poškodit, a aby uvedly povahu a rozsah této škody.

ISAP ISAP ISAP

92 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, v rámci řízení podle pravidel hospodářské soutěže Společenství Komise v zásadě neporušuje článek 214 Smlouvy, jestliže nezakáže předání dokumentů obsahujících důvěrné informace a obchodní tajemství vnitrostátním soudům. Komise porušuje povinnost dodržovat profesní tajemství pouze tehdy, povolí-li předání takových dokumentů vnitrostátním soudním orgánům, aniž přijala potřebná opatření, případně včetně opatření procesní povahy, k ochraně případné důvěrnosti těchto informací nebo obchodního tajemství.

93 V některých případech je však možné, že i když Komise přijme veškerá výše zmíněná opatření, nelze plně zajistit ochranu třetích osob ani Společenství. Podle judikatury Soudního dvora může Komise v takových výjimečných případech odmítnout předání dokumentů vnitrostátním soudním orgánům. Takové odmítnutí je odůvodněné pouze tehdy, jestliže je jediným opatřením, jež může zajistit „ochranu práv třetích osob“, která v zásadě přísluší vnitrostátním soudům, nebo „jestliže by vyzrazení těchto údajů mohlo narušit fungování a nezávislost Společenství“, přičemž zde je posouzení ve výlučné pravomoci dotyčných orgánů Společenství (viz v tomto ohledu usnesení Soudního dvora ze dne 6. prosince 1990, Zwartveld a další, věc C-2/88 Imm., Recueil 1990, s. I-4405, body 10 a 11, a rozsudek Soudního dvora ze dne 7. listopadu 1985, Adams v. Komise, věc 145/83, Recueil 1985, s. 3539, body 43 a 44).

94 V projednávaném případě, kdy banky jako účastníci správního řízení opakovaně vznášely námitky proti případnému vyzrazení informací obsažených zejména v oznámení námitek, je nutno konstatovat, že Komise, i když zpochybňovala přítomnost obchodního tajemství v dotčených dokumentech, měla pečlivě přezkoumat názor těchto podniků na předložení těchto dokumentů soudu a měla přijmout veškerá nezbytná opatření, aby ochránila zájem uvedených podniků na nevyzrazení informací obsažených v dokumentech. Konkrétně s ohledem na to, že v průběhu správního řízení Komise jednak předala oznámení námitek společnostem NUON a Mega Limburg, aniž dotyčným podnikům, zejména společnosti Postbank, umožnila uplatnit jejich názor na přítomnost obchodního tajemství v tomto dokumentu (v rozporu s výše uvedeným rozsudkem Akzo Chemie v. Komise, bod 29), a jednak že NVB poté, co se dozvědělo o předání tohoto oznámení námitek zmíněným podnikům, upozornilo na existenci takových tajemství, měla žalovaná informovat banky, kterých se tento dokument týká, o žádosti společností NUON a Mega Limburg o předložení oznámení námitek a protokolu ze slyšení ve vnitrostátních soudních řízeních. Krom toho s ohledem na případná vyjádření bank ohledně přítomnosti obchodního tajemství těchto dokumentech měla těmto bankám okamžitě oznámit rozhodnutí s řádným odůvodněním.

95 Jestliže se mělo za to, že Komise se při předávání oznámení námitek a protokolu ze slyšení třetím podnikům řídí postupem, který Soudní dvůr uvedl ve výše uvedeném rozsudku Akzo Chemie v. Komise, a jestliže tak neučinila, měla rovněž, a tím spíše, povinnost, poté, co jí některé z těchto podniků předložily žádostí o „povolení“ předložit tyto dokumenty ve vnitrostátních soudních řízeních, přijmout nezbytná opatření, aby vyloučila veškerá rizika vyzrazení obchodního tajemství případně obsaženého v těchto dokumentech. Přitom ze spisu vyplývá, že žalovaná žalobkyni o této žádosti společností NUON a Mega Limburg neinformovala a že svou kladnou odpověď na tuto žádost sdělila sdružení NVB teprve čtyři dni poté, co ji zaslala těmto podnikům.

ISAP ISAP ISAP

96 Z toho vyplývá, že Komise v projednávaném případě porušila povinnost dodržovat profesní tajemství tím, že společnosti Postbank neumožnila uplatnit její názor na předložení dotčených dokumentů soudu a že nepřijala žádná opatření určená k ochraně důvěrnosti informací nebo obchodního tajemství, o jejichž ochranu přitom dotyčné banky žádaly.

97 Druhá část prvního žalobního důvodu je tedy opodstatněná.

98 Za těchto okolností musí být rozhodnutí Komise obsažené v dopise ze dne 23. září 1994 a potvrzené dopisem ze dnů 3. – 4. října 1994 zrušeno, aniž by bylo nutné rozhodnout o ostatních žalobních důvodech předložených žalobkyní.

K nákladům řízení

99 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné žalované uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ (první rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Rozhodnutí Komise obsažené v dopisech ze dnů 23. září 1994 a 3.–4. října 1994, určené podnikům NUON Veluwse Nutsbedrijven NV a Maatschappij Elektriciteit en Gas Limburg NV a radě společnosti Postbank NV, se zrušuje.

2) Komisi se ukládá náhrada nákladů řízení.

ISAP ISAP ISAP ISAP